

Aktindsigt i undervisningsmateriale

Undervisningsmateriale, der anvendes på politiskolen, kan ikke anses for undergivet ret til aktindsigt efter reglerne i kapitel 1 i loven om offentlighed i forvaltningen.

FOB nr. 81.148

Udtalt, at det havde været rigtigst, om justitsministeriet på et tidligere tidspunkt end sket havde besvaret en anmodning om aktindsigt.

(J. nr. 1980-715-610).

A klagede over, at justitsministeriet i skrivelse af 15. november 1979 havde afslået en anmodning fra ham om at blive gjort bekendt med det materiale, der anvendes på politiskolen i undervisningen vedrørende de gældende regler for den fremgangsmåde, politiet skal følge, ved henvendelse til personer, mod hvem der er indgivet anmeldelse for strafbart forhold.

A klagede dernæst over den tid, der var medgået til justitsministeriets besvarelse af hans ovennævnte anmodning om aktindsigt.

Det fremgik af sagen, at A i skrivelse af 28. september 1977 til politimesteren i Nykøbing F. klagede over den måde, hvorpå en landpolitisassistent havde rettet henvendelse til ham i forbindelse med en undersøgelse vedrørende et strafbart forhold, idet han fandt landpolitiassistentens optræden ukorrekt og utilbørlig.

A's klage blev behandlet i lokalnævnet vedrørende politiets virksomhed i Nykøbing F. politikreds, der på nævnets møde den 4. januar 1978 besluttede at afvise hans klage som grundløs.

Efter at der var fremkommet yderligere oplysninger og indlæg i sagen, blev denne på A's foranledning på ny behandlet i lokalnævnet, der imidlertid i et møde den 22. maj 1978 atter afviste hans klage.

I skrivelse af 15. juni 1978 rettede A på ny henvendelse til politimesteren i Nykøbing F. om sagen og udbad sig bl.a. oplysning om, hvilke regler lokalnævnets formand sigtede til, når han over for pressen oplyste, at politiet i den foreliggende sag havde handlet i henhold til gældende regler.

I skrivelse af 6. juli 1978 meddelte politimesteren A »for så vidt angår Deres efterlysning af de regler, der i bestemte situationer gælder for politiet«, at politimesteren måtte henvise til, at lokalnævnet ikke havde fundet anledning til at kritisere landpolitiassistentens adfærd ved henvendelse til A, hvorfor politimesteren ikke fandt anledning til at besvare hans forespørgsel herom.

I skrivelse af 21. juli 1978 meddelte justitsministeriet A, at ministeriet ikke fandt grundlag for at kritisere politimesterens sagsbehandling.

I skrivelse af 31. oktober 1978 klagede A til justitsministeriet over politimesterens svar i skrivelsen af 6. juli 1978 for så vidt angik forespørgslen om de gældende regler for politiets optræden.

I skrivelse af 13. november 1978 henholdt justitsministeriet sig til ministeriets afgørelse af 21. juli 1978, hvorved ministeriet havde afvist nogle klager, som A havde indgivet over politimesterens sagsbehandling.

I den følgende tid rettede A i en række skrivelser henvendelse til justitsministeriet dels om denne sag, dels om sine øvrige klagemål.

I skrivelse af 27. september 1979 meddelte justitsministeriet A vedrørende hans ønske om at få tilsendt en eventuel instruks for politiet vedrørende fremgangsmåden ved henvendelse til sigtede personer, »at der ikke fra centralt sted er udarbejdet en sådan instruks. Derimod indgår emnet i politipersonalets almindelige uddannelse bl.a. på politiskolen«.

I skrivelse af 23. september 1979 rettede A på ny henvendelse til justitsministeriet, idet han bl.a. anmodede om at blive gjort bekendt med eventuelle regler vedrørende udfærdigelse af politirapporter.

I den anledning meddelte justitsministeriet A i skrivelse af 5. oktober 1979, at reglerne herom findes i retsplejelovens kap. 68 om afhøringer, men at der (som tidligere meddelt ham) ikke i øvrigt fra centralt hold var udfærdiget generelle forskrifter vedrørende udarbejdelse af politirapporter; derimod indgik emnet i politipersonalets almindelige uddannelse bl.a. på politiskolen.

Efter at A atter havde rettet henvendelse til justitsministeriet bl.a. om dette spørgsmål, meddelte ministeriet ham i skrivelse af 15. november 1979, at ministeriet, for så vidt angik hans anmodning om at blive gjort bekendt med det eventuelle materiale vedrørende nogle nærmere angivne spørgsmål, som anvendes i undervisningen på politiskolen, af principielle grunde ikke fandt grundlag for at imødekomme hans anmodning.

I sin klage til ombudsmanden havde A som begrundelse for sit ønske om aktindsigt anført, at han, når han nægtedes kendskab til det nævnte materiale, var ude af stand til at vurdere en påstand fra politiets side om, at politiets fremgangsmåde i det enkelte tilfælde havde været korrekt.

I en udtalelse af 22. september 1980 til ombudsmanden anførte justitsministeriet vedrørende spørgsmålet om udlevering af undervisningsmateriale, der anvendes på politiskolen, følgende:

»...

Rigspolicefens og justitsministeriets modtager med mellemrum anmodninger om udlevering af materiale, lærebøger eller lignende, som benyttes i undervisningen på politiskolen. Anmodninger af denne karakter bliver gjort til genstand for en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde. I det foreliggende tilfælde har ministeriet ikke fundet at kunne efterkomme anmodningen dels fordi det drejer sig om så almene emner, at materialet skal findes i forskelligt lærebogsmateriale, dels fordi udlevering af materialet uden uddybende forklaringer ikke ville give et tilstrækkeligt nuanceret billede af den undervisning, som eleverne på skolen modtager i emnet rapportskrivning m.v.

...«

Da det ikke af udtalelsen eller justitsministeriets skrivelse af 15. november 1979 til A fremgik, om ministeriets stillingtagen byggede på en anvendelse af offentlighedslovens regler, anmodede ombudsmanden i skrivelse af 12. februar 1981 justitsministeriet om en nærmere begrundelse for ministeriets afgørelse, herunder om at angive de bestemmelser i offentlighedsloven, der

efter ministeriets opfattelse hjemlede adgang til at afslå anmodningen om aktindsigt.

I skrivelse af 12. juni 1981 til ombudsmanden redegjorde justitsministeriet for ministeriets opfattelse af sagen og anførte bl.a., at det pågældende undervisningsmateriale efter justitsministeriets opfattelse i hvert fald kunne undtages fra aktindsigt med hjemmel i offentlighedslovens § 3, stk. 1. Justitsministeriet anførte i den forbindelse følgende:

»...

Efter offentlighedslovens § 3, stk. 1, omfatter adgangen til aktindsigt »alle dokumenter, der vedrører den pågældende sag, herunder genpart af de fra myndigheden udgåede skrivelser, når disse må antages at være nået frem til adressaten«. Om den nærmere rækkevidde af denne bestemmelse er der i betænkning til offentlighedslovens revision s. 139 bl.a. anført følgende:

»b. Der kan dernæst være anledning til at fremhæve, at adgangen til aktindsigt efter offentlighedsloven ikke uden videre omfatter ethvert »dokument«, der faktisk befinder sig i den offentlige forvaltning. Det er således en yderligere forudsætning for, at et dokument overhovedet kan forlanges udleveret i henhold til denne lov, at det vedrører »en sag« i den offentlige forvaltning, jfr. herved udtrykkene »dokument i sager« i § 1, stk. 1, og »alle dokumenter vedrørende den pågældende sag« i § 3, nr. 1. *Dette indebærer, at adgangen til aktindsigt kun omfatter dokumenter der er eller har været genstand for administrativ sagsbehandling ...*«

Der kan endvidere henvises til den kommenterede lovudgave s. 52.

På denne baggrund er det justitsministeriets opfattelse, at lærebøger, notemateriale og lignende, der anvendes på politiskolen, ikke efter en naturlig forståelse kan anses som dokumenter, der er eller har været genstand for administrativ sagsbehandling, alene som følge af, at materialet anvendes i undervisningen.

Justitsministeriet finder under henvisning til foranstående fortsat ikke grundlag for at imødekomme den fremsatte begæring om at blive gjort bekendt med forskelligt af politiskolens undervisningsmateriale.

...«

I en skrivelse til A udtalte jeg herefter følgende:

»Den opfattelse, som justitsministeriet med den ovenfor gengivne begrundelse har givet udtryk for i udtalelsen af 12. juni 1981 med hensyn til rækkevidden af offentlighedslovens § 3, stk. 1, og hvorefter bl.a. undervisningsmaterialet, der anvendes på politiskolen, ikke kan anses for undergivet ret til aktindsigt efter reglerne i loven om offentlighed i forvaltningen (kap. 1), kan ikke give mig anledning til bemærkninger. Jeg kan heretter heller ikke kritisere den afgørelse, som justitsministeriet meddelte Dem i skrivelse af 15. november 1979, og henviser herved til den uddybning af begrundelsen herfor, der er indeholdt i justitsministeriets udtalelse af 22. september 1980 til ombudsmanden. Jeg har således ikke grundlag for at kritisere, at justitsministeriet på dette grundlag har fundet at burde afslå Deres begæring om aktindsigt med hensyn til det nævnte materiale.

Jeg har gennemgået den forholdsvis omfattende korrespondance i sagen og har herunder noteret mig, at De først i en skrivelse af 30. september 1979 til justitsministeriet rejste spørgsmål om at få adgang til at gøre Dem bekendt med det skriftlige materiale, der anvendes ved undervisningen på politiskolen. Den tid, der medgik, indtil justitsministeriet besvarede denne henvendelse i skrivelsen af 15. november 1979, kan ikke i sig selv give mig anledning til kritik. Jeg har da også forstået Deres klage således, at De mener, at justitsministeriet på et væsentligt tidligere tidspunkt burde have besvaret Deres spørgsmål om »(land)politiets instruks vedrørende fremgangsmåden ved henvendelse til sigtede personer etc.«, end det faktisk skete (i skrivelse af 27. september 1979 til Dem), idet De i så fald allerede da ville have kunnet præcisere Deres ønske om aktindsigt.

Efter min gennemgang af sagen må jeg være enig med Dem i, at det havde været rigtigst, om justitsministeriet på et tidligere tidspunkt havde meddelt Dem en besvarelse af dette spørgsmål. Jeg har herved lagt vægt på, at De første gang rejste dette spørgsmål over for ministeriet i en skrivelse af 31. oktober 1978, og at De ved flere senere lejligheder efterlyste en besvarelse heraf, senest i en skrivelse af 5. juni 1979.

Jeg har gjort justitsministeriet bekendt med min opfattelse.«